

Concept

Kerkstraat 1, 3155AN Maasland

Kerkstraat 1 is een zeer klein woonhuis achter Kerkstraat 3/5 (Rijksmonument nr. 26589). Op de kadastrale minuutkaart van ca. 1820 is het pand nog niet afgebeeld; de kavel tussen Kerkplein en de panden aan de Kerkstraat is dan nog leeg. Het pandje is te bereiken via een overdekte poort tussen Kerkstraat 3/5 en Kerkstraat 7. In de poort bevindt zich een dichtgezette toegang tot de ruimte van Kerkstraat 3/5 waar tot 1960 een melkcentrale was gevestigd. Daar werden melkmonsters gecontroleerd.

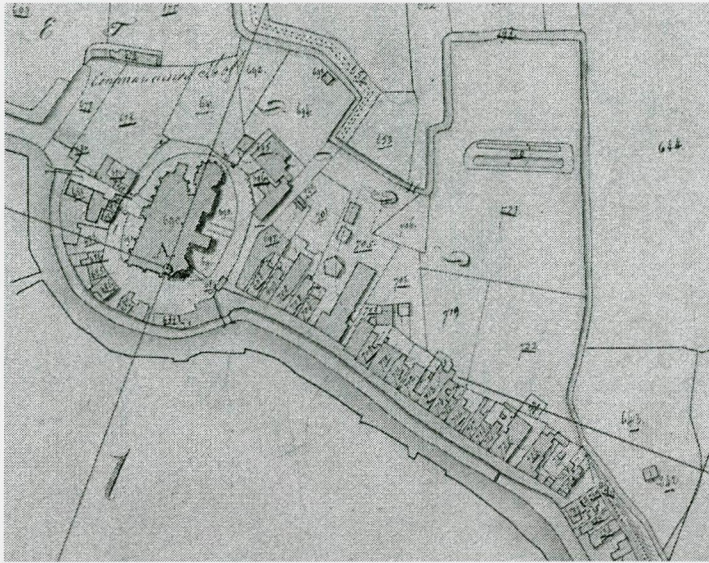
Kerkstraat 1 is opgetrokken uit gele ijsselsteen in kruisverband (drieklezoor in de strekkenlaag) en heeft aan de voorzijde een uitbouw van later datum (waalformaat stenen in halfsteens verband), met een plat dak. In deze uitbouw (waar tevens een modern keukenblok is geplaatst) zit de toegangsdeur tot het pandje. Het uitbouwje dient, behalve als keuken, als tochtportaal vóór de oorspronkelijke toegang, waarvan het bovenlicht en de 1½-steens, uitwaaierende strek (van geslepen, rode stenen) boven het uitbouwje zichtbaar zijn. Rechts naast het uitbouwje zit een schuifraam met verwijderde roedenverdeling. Deze verdeling tekent zich op het raamhout af. Raamhout en kozijnen (met toognagels) dateren waarschijnlijk uit de bouwtijd. In de gevel, tussen de strekken boven de deur en het raam bevindt zich een gesmoorde plavuis met geschilderd opschrift. De tekst luidt: 'A^F van den Berg Jz / oud 11 jaar / 22 maart (?) / 1879.

Het pandje heeft een zadeldak met windveren en gesmoorde Hollandse pannen. De dakgoten zijn houten bakgoten op klossen. In beide kopgevels zit een klein zoldervenster; één daarvan is nog origineel met roede-verdeling. Tegen de rechter kopgevel is een houten schuur gebouwd met een lessenaardak van vezelcementen golfplaten. In deze schuur bevinden zich een aan het pandje uitgebouwde doucheruimte en een toilet. In de schuur wordt een enkelvoudig opgeklampte deur bewaard die vermoedelijk tussen het trapportaal en de woning zat. De deur is aan één zijde gehout en voorzien van een geschilderde indeling als paneel deur met bossingen.

Direct tegenover de toegang vanuit het uitbouwje bevindt zich een steile trap naar de zolder. De zolder bestaat uit één ruimte. In het midden staat een spant, waar halverwege klossen op bevestigd zijn die de gordingen dragen. Het houtwerk van het spant is slechts half gekantrecht. Achter het dakbeschot van hardboard bevinden zich ronde sparren en een rieten afdekking onder de pannen.

Binnenkomend door de oorspronkelijke voordeur, komt men rechtsaf in de woonkamer. Deze is gemoderniseerd met een schoorsteenmantel. Een kachel en een rookkanaal zullen er oorspronkelijk ook zijn geweest. Onder de trap was vroeger een bedstee. De bodem van de bedstee diende als zoldering voor een zeer kleine kelder die waarschijnlijk via de huidige kast naast de bedstee toegankelijk was. In de buitengevel is het restant van het kelderlicht nog aanwezig. Hoger in die kopgevel zit de vroegere ventilatieopening van de bedstee. Het plafond van de woonkamer is nu met zachtboard afgewerkt. Daarachter zitten plafondbalken van ca. 15x15 cm.

Mogelijk is de eerstesteenlegger Arie van den Berg die op Kerkstraat 3 woonde. Hij was rietdekker en kolenhandelaar. Zijn bijnaam was Aai Borrie. Het kleine pandje is thans eigendom van H. Schoneveld, sinds 1976 de bewoner/eigenaar van Kerkstraat 3/5. Het pandje staat leeg.

Kadastrale minuut uit ca. 1820 van het centrum van Maasland (Maasland sectie C, blad 3) met linksboven de Kerkstraat. Er is nog geen bebouwing aanwezig op het binnenterrein achter Kerkstraat 3/5.

Kerkstraat 1

Oorspronkelijke functie

Huidige functie

Omschrijving

Woonhuis

Woonhuis

Opmerkelijk klein woonhuis (inwendig ca. 4x5 m) van één laag onder zadeldak. Voorheen met kelder. Gelegen op binnenterrein aan de Zuidgaag, bereikbaar via smalle poort vanaf de Kerkstraat. Voorzijde gesitueerd op en evenwijdig aan de Zuidgaag.

Gevels

Gele, machinale ijsselsteen in kruisverband. Boven de vensters 1½-steens uitwaaiierende strekken van rode baksteen. Rechte muurijzers.

Vensters / deuren

Schuifraam met verwijderde roedeverdeling (1x3 en 2x3). Entree in aanbouw.

Dak

Zadeldak met windveren. Gesmoorde Hollandse pannen. Houten bakgoot op klossen.

Bijzonder bijgebouw / hek

Aangebouwd tochtportaal van rode waalformaat stenen en een plat dak. Aangebouwde houten schuur met golfplaten dak (buiten bescherming).

Bijzonderheden

Gebakken gevelsteen (gesmoorde plavuis) met geschilderde tekst.

Motivering

Karakteristiek, beeldondersteunend aan zijde van de 's Herenstraat. Uitzonderlijk klein voor een woonhuis dat door de toegangspoort een ensemble vormt met rijksmonument Kerkstraat 3/5. Zeldzaam voorbeeld van bescheiden wooncultuur uit de 19^e eeuw.

Bouwjaar

1879

Score

13

Zijgevel en voorgevel met aangebouwd portaal.

Voorgevel en zijgevel met (rechts) aangebouwde schuur.

Gevelsteen tussen het bovenlicht van de vroegere deur en het woonkamerraam.

Wand met rechts de plaats van vroegere bedstee. Voorheen was hier een keldertje onder de bedstee.

